

Specialios programos šiemet suteiks papildomų galimybių pažeidžiamiems asmenims, kurie ilgą laiką negali susirasti darbo arba apskritai nepageidauja dirbti. Į Užimtumo tarnybos kvietimus pastaraisiais metais atsiliepė daugelis šalies savivaldybių, aktyviai įsitraukusių teikiant paslaugas kompleksinių kliūčių turintiems žmonėms.

2022-aisiais tokias paslaugas siūlė 40 savivaldybių, o pernai – jau 56. 2023-aisiais specialiose programose pradėjo dalyvauti 5,4 tūkst. žmonių, daugiausiai – darbo rinkai besirengiantys asmenys. Šių programų esmė – psichologų, teisininkų arba socialinių darbuotojų paslaugos, laikinas užimtumas.

„Taikomos vienodos praktikos savivaldybėse padeda spręsti problemas, su kuriomis susiduria ilgai nedirbantys ar nenorintys dirbti klientai. Kiekviename rajone paslaugų prieinamumas skiriasi, galimybės dar nevienodos, tačiau visur teikiama tikslinė pagalba“, – pabrėžė Užimtumo tarnybos Priemonių organizavimo departamento l.e.p. direktorė Vaida Kamandulienė.

Suteikus įvairias kompleksines paslaugas, daugiau nei 4 tūkst. besirengiančių darbo rinkai asmenų 2023 metais suteiktas bedarbio statusas ir jie pradėjo darbo paiešką, 1,7 tūkst. asmenų padėta įsidarbinti, dar 50 pradėjo savarankišką veiklą pagal verslo liudijimą.

2024 metais numatyta 6,5 tūkst. asmenų įtraukti į užimtumo didinimo programas. Dalis šių klientų vengia dirbti, nes turi skolų, priklausomybių, rūpinasi vaikais ar tėvais, neturi kaip atvykti į darbo vietą arba dirba nelegaliai. Kiti stokoja motyvacijos ir aktyvumo ieškant darbo ar naujų karjeros galimybių, ar nebeturi socialinių įgūdžių, nes nedirba jau ilgą laiką.

Šiose programose jie mokomi krizių valdymo, sveikos gyvensenos, finansinio ir kompiuterinio raštingumo, taikoma priklausomybių prevencija. Teikiamos teisininko konsultacijos, psichologo, karjeros konsultanto, pavėžėjimo ir kitos socialinės paslaugos, krizių įveikimo specialistų pagalba.

Daugeliui atkurti įgūdžius ar išspręsti įsidarbinimui trukdančias kitas problemas užtenka kur kas trumpesnio laiko. Tiems, kuriems sekasi sunkiau, pagalba yra teikiama, kol ji yra reikalinga, todėl aktualu paslaugų teikimo tęstinumas ir pagalba po įsidarbinimo.

Patirtimi šioje srityje išsiskiria savivaldybės, kuriose po užimtumo didinimo programos suteiktų atvejo vadybos paslaugų asmenų įsidarbinimas pernai buvo vienas didžiausių. Tai – Elektrėnų (20 proc.), Kaišiadorių r. (25 proc.), Šilutės r. (29 proc.), Druskininkų (18 proc.), Alytaus m. (18 proc.). 2024 metais vien šios savivaldybės padės daugiau kaip 400

sunkiausiai į darbo rinką integruojamų asmenų. Numatyta, kad atvejo vadyba Druskininkuose ir Elektrėnuose bus taikoma po 100 nedirbančių žmonių, Alytaus mieste – 98, Kaišiadoryse – 70, Šilutėje – 60.

„Pažanga matuojama ne tik integracija į darbo rinką. Ilgą laiką nedirbę ir žema motyvacija pasižymėję žmonės šių priemonių dėka sustiprėja emociškai bei psichologiškai, įgauna daugiau pasitikėjimo savimi, darbo galimybėmis, pripažįsta savo problemas“, – sakė V. Kamandulienė.

Įvertinusi skirtingų savivaldybių patirtį ir rezultatus, Užimtumo tarnyba parengė specialias rekomendacijas. Socialiniams partneriams siūloma toliau taikyti atvejo vadybos principus ir šalinti pagrindines besirengiančių asmenų darbo rinkai nedarbo priežastis, atvejo vadybai skirti ne mažiau kaip 70 proc. lėšų, o trumpalaikiams darbams – ne daugiau nei 30 proc.

V.Kamandulienės teigimu, tais atvejais, kai užimtumo didinimo programą įgyvendinant yra organizuojami trumpalaikiai darbai, prioritetą aktualu teikti tiems darbdaviams, kurie pasibaigus užimtumo didinimo programai, išsipareigotų asmenis įdarbinti neterminuotai. Svarbu skirti dėmesį augančiam kvalifikuotų pozicijų skaičiui.

